

MIEJSKIE
INWESTYCJE

**Badanie wpływu
przemian przestrzennych
na jakość życia w mieście**

Skwer im. Aliny
Margolis-
Edelman
w Łodzi

Opracowanie

Bartosz Adamczyk

Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich
im. Pawła Adamowicza

Miejskie inwestycje. Badanie wpływu
przemian przestrzennych na jakość życia
w mieście. „Skwer im. Aliny Margolis-Edelman
w Łodzi”

Redakcja

Arażny Korekta – Małgorzata Arażny

Opracowanie koncepcji graficznej

Karol Tarczewski

Kontakt

badania@metropolie.pl

Warszawa 2025 r.

ISBN 978-83-67574-36-5

Na okładce wykorzystano fotografię
udostępnioną przez Urząd Miasta Łodzi

Spis treści

01	
Wstęp	4
02	
Nota metodologiczna	5
03	
Badanie przestrzeni skweru im. Aliny Margolis-Edelman w Łodzi	7
Wprowadzenie	7
Główne wnioski	9
Analiza danych zastanych	11
Badanie terenowe	14
Ocena funkcjonowania i uwagi dotyczące skweru	20
04	
Podsumowanie	26
05	
Rekomendacje	27

01

Wstęp

W ramach cyklu Miejskie inwestycje. Badanie wpływu przemian przestrzennych na jakość życia w mieście przyglądamy się inwestycjom samorządów miast Unii Metropolii Polskich kierowanym do mieszkańców zarówno konkretnych osiedli, jak i całego miasta. Przedstawiamy przykłady o zróżnicowanej skali i różnym zasięgu oddziaływania.

Interwencje samorządu w przestrzeń publiczną z reguły służą szeroko rozumianej poprawie jakości życia w danym mieście. W zależności od rodzaju i skali interwencji, a także samej przestrzeni, efekty przemiany mogą dotyczyć wielu aspektów życia miasta, takich jak mobilność, sytuacja społeczno-gospodarcza, kultura i aktywizacja społeczna czy sama możliwość komfortowego przemieszczania się i spędzania czasu w mieście. Z tego powodu niezwykle ważne jest, aby decydenci mieli możliwie jak najszerze spojrzenie i gruntowną wiedzę na temat konsekwencji zmian, które wprowadzają w przestrzeni miejskiej.

Przy okazji prezentujemy katalog różnorodnych metod i technik badania przestrzeni, które mogą zostać wykorzystane przez samorządy oraz inne podmioty do ewaluacji realizowanych inwestycji. Korzystamy zarówno z tradycyjnych, jakościowych i ilościowych, technik badawczych nauk społecznych, takich jak wywiad, obserwacja uczestnicząca czy spacer etnograficzny, jak również z nowoczesnych narzędzi opartych na big data.

Przy realizacji Miejskich inwestycji współpracujemy z wykładowcami i studentami uczelni wyższych posiadających kierunki, na których w różnorodny sposób bada się przestrzeń publiczną. Studenci w ramach zajęć prowadzą badania terenowe w wybranych obszarach miast UMP, które w ostatnich latach były obiektem przemian przestrzennych. Mamy nadzieję, że zaprezentowane w publikacji wyniki badań i analiz pozwolą odpowiedzieć na przynajmniej część dotyczących podejmowanych interwencji pytań, które naszym zdaniem są istotne z perspektywy samorządów.

Pytania, na które staramy się odpowiedzieć:

Czy zakładane cele interwencji zostały osiągnięte?

Czy potrzeby mieszkańców i użytkowników dotyczące wybranej przestrzeni zostały zaspokojone?

W jaki sposób mieszkańcy i użytkownicy korzystają z danej przestrzeni oraz jaką mają na jej temat opinię?

Czy i w jaki sposób konkretne działania w przestrzeni zmieniły/poprawiły jakość życia mieszkańców miast?

Czy interwencja w przestrzeń spowodowała zmianę liczby oraz profilu użytkowników danej przestrzeni?

02

Nota metodologiczna

Kolejna odsłona cyklu Miejskie inwestycje powstała w wyniku współpracy Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza (CAiB) ze studentami kierunku socjologia stosowana i antropologia społeczna w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego. Studenci i studentki pod opieką merytoryczną prof. Tomasza Sobierajskiego i prof. Barbary Lewenstein zrealizowali badania na temat skweru im. Aliny Margolis-Edelman w centrum Łodzi.

W ramach kompleksowego programu rewitalizacji śródmieścia Łodzi władze miasta w 2021 r. oddały mieszkańcom do użytku nowo utworzony park kieszonkowy na skwerze u zbiegu ulic płk. Jana Kilińskiego i Stefana Jaracza. Przestrzeń ta w pierwszej połowie 2025 r. stała się obiektem badań studentów Uniwersytetu Warszawskiego. Na ich podstawie powstała niniejsza publikacja.

AUTORZY BADANIA

Maria **Bartosz**

Michał **Miszczuk**

Nadezhda **Kulik**

Ada **Ślęzak**

TERMIN BADANIA

Marzec-czerwiec 2025 r.

METODY I TECHNIKI BADAWCZE

W badaniu zastosowano triangulację technik jakościowych charakterystycznych dla metod badań społecznych, których wykorzystanie w przestrzeniach publicznych pozwala na lepsze zrozumienie analizowanych miejsc oraz pogłębienie interpretacji zachowań społecznych czy interakcji użytkowników z przestrzenią. W ten sposób m.in. można się dowiedzieć, jak użytkowana jest przestrzeń oraz poznać opinie na jej temat. Badacze jakościowi gromadzą i analizują dane dotyczące doświadczeń, opinii, emocji, postaw, znaczeń czy ludzkich zachowań.

Techniki badawcze:

ETAP I

Analiza danych zastanych

Zespół badawczy rozpoczął swoje prace od analizy dokumentów projektowych i planów rewitalizacji, miejskich portali internetowych oraz doniesień medialnych na temat budowy skweru, a także archiwalnych zdjęć tej przestrzeni w serwisie Google Maps. Ponadto przyjrano się opiniom użytkowników zamieszczanym w mediach społecznościowych oraz Google Reviews. Zgromadzone informacje pozwoliły zapoznać się z historią badanego miejsca oraz planami i celami miasta, które miały zostać osiągnięte za sprawą przebudowy skweru. Na podstawie opinii i doniesień medialnych (dotyczących m.in. stanu skweru na przestrzeni 4 lat po oddaniu go do użytku) przygotowano scenariusze wywiadów oraz karty obserwacji, które wykorzystano w terenowym etapie badania.

ETAP II

Badanie terenowe

W badaniu terenowym wykorzystano 3 sposoby gromadzenia danych. **Obserwację** przeprowadzono w dniach 4–6 kwietnia oraz 31 maja 2025 r. Wizyty badawcze pozwoliły porównać, w jaki sposób badana przestrzeń jest wykorzystywana podczas różnorodnych warunków atmosferycznych – zarówno przy ciepłej wiosennej aurze, jak i podczas załamania pogody, gdy temperatura była bliska 0°C. W trakcie badania zwracano szczególną uwagę na liczbę i typ osób odwiedzających skwer, to, w jaki sposób poruszają się w przestrzeni i jak korzystają z infrastruktury, a także ile czasu tam spędzają.

Równolegle gromadzono obszerną **dokumentację fotograficzną**, zarówno przestrzeni, jak i poszczególnych elementów infrastruktury. Analiza obrazu (**charakterystyczna dla socjologii wizualnej**) pozwoliła uchwycić szczegółowe aspekty wykorzystywania skweru, a także porównać wrażenia badaczy z obserwacji z narracją użytkowników, którzy wzięli udział w wywiadach.

W ramach wyjazdów badawczych prowadzono **pogłębione wywiady indywidualne (IDI)**, które są jedną z podstawowych technik gromadzenia danych jakościowych. Korzystając z tej techniki, zespół badawczy miał szansę poznać szczegółowe opinie na temat sposobów wykorzystywania skweru, typów użytkowników, a także pewnych mankamentów przestrzeni, które mają wpływ na to, jak skwer funkcjonuje o różnych porach dnia i nocy oraz jak oddziałuje na życie pobliskich mieszkańców. Wywiady prowadzono w oparciu o przygotowane wcześniej scenariusze dostosowane do 3 typów respondentów: mieszkańców, przedstawicieli okolicznych wspólnot mieszkaniowych oraz użytkowników skweru, którzy nie mieszkają w najbliższym sąsiedztwie.

W niniejszej publikacji starano się pokazać, jak można skutecznie docierać do informacji i opinii na temat funkcjonowania danej przestrzeni z perspektywy różnych grup użytkowników. Wskazane techniki mogą służyć diagnozie tego, jak zmiana w przestrzeni publicznej oddziałuje na otoczenie oraz zachowania ludzi, identyfikacji potencjału tej przestrzeni do realizacji założonych funkcji czy rozpoznaniu praktyk osób korzystających ze skweru.

Wskazane przykłady to tylko niewielka część tego, w jaki sposób można wykorzystywać omawiane techniki badawcze podczas ewaluacji dowolnej przestrzeni publicznej lub jej diagnozy, która jest niezwykle ważna podczas planowania i projektowania ingerencji w przestrzeń miejską, szczególnie gdy zakłada się rozszerzenie lub zmianę jej funkcji.

03

Badanie przestrzeni skweru im. Aliny Margolis-Edelman w Łodzi

Wprowadzenie

Geneza parków kieszonkowych

Konceptcja parków kieszonkowych (ang. pocket park) wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych, gdzie w latach 60. XX wieku podjęto próby zagospodarowywania niewielkich, często zaniedbanych terenów miejskich na cele rekreacyjne i społeczne. Jednym z pierwszych przykładów tego typu przestrzeni miejskiej jest Paley Park na Manhattanie w Nowym Jorku, który oddano do użytku w 1967 r¹. W kolejnych latach koncepcja ta zyskiwała popularność w wielu miastach w Europie, a od przeszło dekady władarze licznych polskich metropolii chętnie z niej korzystają, modernizując i rewitalizując przestrzenie publiczne.

Rola i znaczenie w strukturze miasta

Parki kieszonkowe wypełniają luki w gęsto zabudowanej przestrzeni miejskiej, wprowadzając zieleń tam, gdzie nie ma dużych terenów rekreacyjnych. Ich niewielka skala oraz lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów mieszkalnych (często pomiędzy kamienicami), placówek edukacyjnych, punktów usługowych i sklepów czy ciągów komunikacyjnych sprawiają, że stają się one naturalnymi punktami codziennego odpoczynku i integracji społecznej.

Tworzenie tego typu przestrzeni niesie za sobą wiele korzyści środowiskowych, funkcjonalnych, społecznych i edukacyjnych, a także jest jednym z elementów realizacji idei takich jak zrównoważony rozwój czy miasta 15-minutowe². Z punktu widzenia ochrony środowiska do największych walorów parków kieszonkowych należy zaliczyć poprawę jakości powietrza i mikroklimatu, obniżanie temperatury i redukcję zjawiska miejskich wysp ciepła, retencję wód opadowych i ograniczanie skutków podtopień, a także wspieranie bioróżnorodności poprzez tworzenie siedlisk dla owadów oraz ptaków³.

1. <https://www.paleypark.org/> (30.09.2025)

2. T. Bajwoluk, P. Langer, The Pocket Park and Its Impact on the Quality of Urban Space on the Local and Supralocal Scale – Case Study of Krakow, Poland, „Sustainability” 15 (2023) nr 6.

3. K. Patyna, M. Wysocka-Krzyszczak, Parki kieszonkowe w procesie rewitalizacji na przykładzie miasta Lublina na przykładzie miasta Lublina, „Środowisko Mieszkaniowe” 44 (2023), 58–69.

Budowa tego typu przestrzeni – która w polskich warunkach odbywa się często w ramach projektów rewitalizacji – pozwala na poprawę jakości miejskiego krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych funkcji do zaniedbanych i często nieużytkowanych fragmentów tkanki miejskiej. Za sprawą parków kieszonkowych władze miast i urbaniści w relatywnie łatwy i tani sposób mogą zwiększać dostępność do terenów zielonych na gęsto zabudowanych obszarach.

Parki kieszonkowe stanowią naturalną przestrzeń sprzyjającą spotkaniom sąsiedzkim i lokalnym wydarzeniom. Nierzadko są projektowane i realizowane przy udziale mieszkańców, co pozytywnie wpływa na integrację oraz budowanie kapitału społecznego. Zdarza się, że w ramach realizacji projektu w parkach kieszonkowych mieszkańcy zakładają również ogrody społeczne. Nie bez znaczenia jest również rola edukacyjna tego typu przestrzeni, gdzie – szczególnie w miejscach zlokalizowanych w pobliżu szkół – z powodzeniem można organizować lekcje czy warsztaty o charakterze ekologicznym, co pozytywnie wpływa na kształtowanie świadomości środowiskowej wśród najmłodszych.

Coraz większa popularność parków kieszonkowych wpisuje się w szerszy trend działania na rzecz adaptacji miast do zmian klimatu oraz budowania bardziej przyjaznych i odpornych struktur miejskich – pod względem zarówno urbanistycznym, jak i społecznym.

Park im. Aliny Margolis-Edelman jako element rewitalizacji

Zgodnie z założeniami rewitalizacji centrum Łodzi skwer im. Aliny Margolis-Edelman realizuje cele społeczne, urbanistyczne i środowiskowe. Powiększenie powierzchni biologicznie czynnej oraz liczne nasadzenia roślinności mają pozytywny wpływ na lokalny mikroklimat – obniżają temperaturę powietrza, zwiększają bioróżnorodność oraz retencję wód opadowych w przypadku obfitych deszczy.

Z kolei mała architektura i wyposażenie skweru (m.in. w plac zabaw) sprzyjają integracji sąsiedzkiej oraz tworzą miejsce do rekreacji dla mieszkańców okolicy. Zmiana funkcji przestrzeni z parkingu na skwer wpisuje się także w cele urbanistyczne – podnosi jakość tkanki miejskiej oraz ogranicza hałas i ruch samochodowy w najbliższym otoczeniu. Wszystkie te elementy przyczyniają się do poprawy jakości życia w okolicy, co było jednym z głównych celów rewitalizacji.

Plac zabaw na skwerze im. Aliny Margolis-Edelman
Źródło: Urząd Miasta Łodzi

Główne wnioski

- 01 **Konsultacje społeczne dotyczące priorytetowych projektów rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi na lata 2014-2020+ przeprowadzone przez urząd miasta były niewystarczające i zbyt ogólne z perspektywy potrzeb mieszkańców okolicy skweru im. Aliny Margolis-Edelman.**

- 02 **Skwer co do zasady jest pozytywnie oceniany przez okolicznych mieszkańców i użytkowników - poprawił estetykę okolicy i stworzył potrzebną przestrzeń do rekreacji, szczególnie dla rodzin z dziećmi.**

- 03 **Powstanie skweru zwiększyło dostępność terenów zielonych w okolicy, co może pozytywnie wpływać na jakość życia najbliższych mieszkańców.**

- 04 **Lokalizacja skweru w okolicy szkół i przedszkoli sprzyja regularnym wizytom rodziców z dziećmi i nastolatków.**

- 05 **Główne funkcje skweru (plac zabaw i miejsce odpoczynku) odpowiadają na potrzeby dzieci i ich opiekunów, natomiast pozostałe funkcje są ograniczone.**

- 06 **Wiezorami i w nocy skwer staje się miejscem spotkań związanych ze spożywaniem alkoholu, co powoduje hałas, zanieczyszczenie i niszczenie wyposażenia.**

- 07 **Instalacja monitoringu oraz częstsze patrole straży miejskiej i policji mogłyby pozytywnie wpłynąć na komfort mieszkańców i wyeliminować problemy wynikające z nocnych libacji. Stan infrastruktury jest niezadowolający - uszkodzenia i awarie ograniczają funkcjonalność skweru.**

08 Brak regularnych prac ogrodniczych obniża jakość przestrzeni i jej atrakcyjność.

09 Systematyczne i częstsze prace związane z utrzymaniem skweru i serwisem wyposażenia pozwoliłyby na pełniejsze wykorzystanie potencjału tego miejsca.

Przebieg badania

Autorzy badania starali się dowiedzieć, jak wyglądał proces konsultacji społecznych zagospodarowania terenu obecnego skweru, jakie były cele inwestycji, których osiągnięcie zakładało miasto, a także kto, kiedy i w jaki sposób korzysta z tej przestrzeni. Niezwykle istotne było również poznanie opinii użytkowników i okolicznych mieszkańców na temat funkcjonowania skweru oraz jego stanu technicznego i wizualnego.

W tym celu postawiono następujące pytania badawcze:

- W jakim stopniu okoliczni mieszkańcy i potencjalni użytkownicy mieli wpływ na obecny kształt skweru?
- W jaki sposób użytkownicy skweru z niego korzystają?
- Czy skwer spełnia oczekiwania okolicznych mieszkańców i użytkowników?
- Jak użytkownicy skweru oceniają komfort przebywania na nim, jego estetykę i funkcjonalność?
- Czy i w jaki sposób utworzenie skweru wpłynęło na jakość życia okolicznych mieszkańców?

A. ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Przebieg przed realizacją inwestycji

Do czasu rozpoczęcia prac budowlanych w 2019 r. badany obszar pełnił funkcję dzikiego parkingu samochodowego. W konsekwencji objęcia terenu procesem rewitalizacji w 2018 r. władze miasta podjęły decyzję o utworzeniu w tym miejscu skweru oraz nadaniu mu im. Aliny Margolis-Edelman – łodzianki, uczestniczki powstania w getcie warszawskim, która po wojnie jako lekarka i działaczka społeczna zapisała się na kartach historii miasta oraz w pamięci jego mieszkańców.

Z danych pozyskanych z Google Earth wynika, że obecny skwer przynajmniej od 2009 r. pełnił funkcję parkingu. Niemniej wydaje się, że teren ten był niezabudowany znacznie dłużej, na co wskazuje obecność zachowanych podczas rewitalizacji kilkudziesięcioletnich drzew.

Skwer im. Aliny Margolis-Edelman w 2011 r.
Źródło: Google Earth

Skwer im. Aliny Margolis-Edelman przed rewitalizacją centrum Łodzi.
Źródło: Miasto Łódź.

Przebieg inwestycji i zakładane funkcje zrewitalizowanej przestrzeni

Z analizy dokumentów projektowych oraz portali informacyjnych miasta Łodzi wynika, że skwer im. Aliny Margolis-Edelman powstał w ramach Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi – Projekt 3 i stanowił jeden z elementów przebudowy obszaru ograniczonego ulicami: Kilińskiego, Narutowicza, Składową/Targową, Tuwima oraz pierzei ul. Kilińskiego na odcinku od Jaracza do Narutowicza. W 2017 r. władze miasta pozyskały dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz budżetu państwa, po czym ogłoszono przetarg na projekt i realizację inwestycji na skwerze oraz sąsiednich ulicach. W pierwszym przetargu nie wpłynęła ani jedna oferta, w związku z czym rozpisano kolejny. W kwietniu 2018 r. podpisano umowę z wykonawcą, który do grudnia zaprojektował skwer. W lutym 2019 r. rozpoczęto prace budowlane zakończone w kwietniu 2021 r.

Celem inwestycji była budowa skweru o charakterze parku kieszonkowego wraz z elementami małej architektury, placem zabaw wyposażonym w sprzęty przeznaczone dla dzieci w różnym wieku oraz nasadzeniami drzew i krzewów. Park został podzielony na cichą strefę relaksu oraz miejsce do zabaw. Oprócz miejskich mebli, takich jak ławki czy stojaki rowerowe, w badanym obszarze wybudowano modułową ogólnodostępną toaletę publiczną dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także fontannę-wodopój. Aby zapewnić bezpieczeństwo najmłodszych użytkowników, teren parku ogrodzono. Prowadzą do niego 3 wejścia, dzięki czemu zapewniono płynny ciąg pieszy oraz dojście do sąsiedniego przystanku tramwajowego. Ideą projektu było stworzenie miejskiej enklawy zieleni o charakterze wielofunkcyjnym, w której mieszkańcy mogą się spotykać, odpoczywać i bawić na placu zabaw⁴.

Kiedyś znajdował się tu postój taksówek i zupełnie niezaaranżowana przestrzeń. Dziś mamy tutaj plac zabaw dla dzieci. To właśnie rewitalizacja po łódzku. Jeżeli remontujemy ulice i budynki, a w nich mieszkają łodzianie, to jest to właśnie odpowiedź na ich potrzeby. Tak wsłuchujemy się w ich uwagi i wnioski. Mamy plac zabaw. Jest zielony i bezpieczny. Niebawem czynna będzie toaleta, zamontowane zostanie także poidło. Dzieciaki ze śródmieścia nie muszą szukać placów zabaw po parkach czy osiedlach, ale mogą przyjść na swoją ulicę.

Agnieszka **Kowalewska-Wójcik**
dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich
w Łodzi

Wizualizacja Skweru im. Aliny Margolis-Edelman,
widok na plac zabaw
Źródło: Miasto Łódź.

Wizualizacja Skweru im. Aliny Margolis-Edelman, widok z lotu ptaka
Źródło: Miasto Łódź.

B. BADANIE TERENOWE

Informacje zgromadzone w ramach pierwszego etapu badania pozwoliły zaprojektować badanie terenowe i posłużyły do stworzenia narzędzi – scenariuszy wywiadów oraz kwestionariusza obserwacji – które następnie wykorzystano w trakcie wyjazdów badawczych.

Podczas drugiego etapu badania studenci 4-krotnie przeprowadzili obserwacje przestrzeni oraz jej użytkowników, zebrali obszerną dokumentację fotograficzną różnych elementów skweru, którą następnie przeanalizowano w nurcie socjologii wizualnej. Ponadto przeprowadzono 15 wywiadów pogłębionych z użytkownikami skweru, mieszkańcami sąsiednich budynków oraz członkami wspólnot mieszkaniowych z okolicy. W części wywiadów brało udział 2 respondentów na raz, łącznie zebrano informacje od 18 osób.

Wpływ mieszkańców na projekt skweru

Informacje na temat wpływu mieszkańców na kształt skweru badacze czerpali zarówno z analizy *Raportu z konsultacji społecznych dotyczących priorytetowych projektów rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi na lata 2014–2020*⁶ (konsultacje odbyły się pomiędzy 22 kwietnia a 12 maja 2014 r.), jak i z pogłębionych wywiadów z przedstawicielami lokalnej wspólnoty mieszkaniowej, którzy brali udział we wspomnianych konsultacjach. Z ww. raportu wynika, że rozmowy miały bardzo ogólny charakter i dotyczyły całych obszarów rewitalizacji, a nie konkretnych projektów realizowanych w poszczególnych 8 obszarach. 6 maja 2014 r. w jednej ze szkół odbyło się spotkanie dotyczące obszaru nr 1 rewitalizacji, w którego granicach znajduje się badany skwer. W spotkaniu wzięło udział 113 osób.

Przedstawiciele miasta zadawali pytania dotyczące oczekiwań mieszkańców w zakresie m.in. bezpieczeństwa, zieleni i komunikacji publicznej. Uczestnicy zgłaszali swoje propozycje oraz problemy, które dostrzegali w ówczesnej organizacji przestrzeni. Kilukrotnie postulowano zwiększenie liczby skwerów i miejsc do zabawy dla dzieci, niemniej z dostępnych dokumentów nie wynika, aby kiedykolwiek podczas etapu otwartych konsultacji rozmawiano z mieszkańcami na temat tego, w jaki sposób powinien zostać zaprojektowany badany skwer i na jakie potrzeby powinien odpowiadać. Brak takich rozmów potwierdzili w trakcie wywiadów przedstawiciele zarządu wspólnoty mieszkaniowej, którzy zwracali uwagę na niewystarczające informacje dotyczące szczegółów projektowanej przestrzeni – jej nowych funkcji.

Baliśmy się, że ten teren pójdzie na jakiś parking. Ten teren wcześniej był zielony i byłoby szkoda, gdyby ta zieleń została zniszczona. Ale później, gdy okazało się, że ma być skwer, to już było spokojniej.

Wkrótce okazało się, że w miejscu dawnego parkingu miasto planuje zbudować skwer. Te informacje nie uspokoiły jednak wszystkich zainteresowanych. Z relacji przedstawicieli zarządu wspólnoty mieszkaniowej wynika, że mieszkańcy okolicznej kamienicy w trakcie prac projektowych mogli w urzędzie miasta zapoznać się z planami inwestycji. Podczas spotkania z urzędnikami na temat szczegółów budowy mieli dostać zapewnienie m.in. o instalacji monitoringu na skwerze, o który postulowali, ponieważ była obawa, że nowa przestrzeń może stać się miejscem nocnych imprez alkoholowych. Obiecany monitoring do dziś nie został zainstalowany.

Kolejnym elementem projektu budzącym obawy była lokalizacja toalety publicznej, która w pierwotnym projekcie miała być umieszczona – zdaniem mieszkańców – zbyt blisko okien. Obawy te były o tyle uzasadnione, że część mieszkańców miała w przeszłości przykre doświadczenia związane z lokalizacją (niemal w tym samym miejscu) przenośnej toalety przeznaczonej dla kierowców taksówek, którzy w czasach, gdy obecny skwer był parkingiem, tu stacjonowali.

Konsekwencją protestów części mieszkańców – m.in. w postaci pism kierowanych do urzędu miasta – było zorganizowanie spotkania z architektem projektowanego skweru. Mieszkańcom udało się podczas niego doprowadzić do zmiany lokalizacji toalety. Rozmówcy podkreślali, że było to możliwe głównie dzięki determinacji i wytrwałości protestujących.

Udało się, ale tylko dlatego, że mocno protestowaliśmy. Atakowaliśmy urząd miasta, pisaliśmy różne pisma, że nie chcemy tej toalety pod oknami.

O ile mieszkańcom udało się dojść z miastem do porozumienia w kwestii zmiany lokalizacji toalety, o tyle inne postulaty zgłaszane w trakcie projektowania skweru, jak instalacja wspomnianego monitoringu czy stworzenie dodatkowego wejścia dla mieszkańców sąsiedniej kamienicy, ostatecznie nie zostały zrealizowane.

W kontekście relacji pomiędzy mieszkańcami okolicznych kamienic a przedstawicielami urzędu miasta podczas konsultacji społecznych oraz w trakcie prac projektowych i budowlanych mieszkańcy przedstawili badaczom również ówczesne potrzeby, którymi ich zdaniem powinni byli się zająć przedstawiciele ratusza, m.in. zmianę lokalizacji toalety.

Zgłaszaliśmy np. taki pomysł, żeby tu od strony podwórka była dodatkowa furka i wejście do parku. Zamykana na elektromagnes lub na kod... cokolwiek, ale żeby mieszkańcy mieli możliwość przejścia przez park od strony podwórka. Niestety nie zostało to w żadnym stopniu wysłuchane.

Obecnie najbardziej istotne postulaty dotyczą wprowadzenia regularnego nadzoru technicznego oraz bieżącej naprawy zepsutych sprzętów i wyposażenia.

Na podstawie zebranych informacji można powiedzieć, że poczucie wpływu mieszkańców na ostateczny kształt skweru zmieniało się na różnych etapach realizacji. Na początku – w trakcie konsultacji społecznych – byli oni pozbawieni kluczowych informacji na temat projektu, przez co m.in. nie mieli możliwości wyrażenia sprzeciwu wobec proponowanych rozwiązań lub zaprezentowania konkretnych propozycji ze swojej strony.

Na etapie prac projektowych wydawało się, że po stronie zarówno urzędu, jak i mieszkańców jest wola i determinacja, aby wspólnie wypracować najlepsze rozwiązania. Jednak zgłaszane postulaty nie zawsze były realizowane. Stąd wśród części mieszkańców nadzieja na ich realizację oraz przekonanie, że mają wpływ na zmiany, mogły przerodzić się w poczucie bezradności. Z relacji respondentów wynika, że po oddaniu inwestycji do użytku dialog pomiędzy urzędem miasta a mieszkańcami na temat funkcjonowania skweru wyraźnie osłabł.

Formy użytkowania skweru

Skwer im. Aliny Margolis-Edelman to wielofunkcyjna przestrzeń osiedlowa. Przede wszystkim jest on intensywnie użytkowany w ciągu dnia jako plac zabaw. To jego główna funkcja, wykorzystywana zarówno przez mieszkańców sąsiednich kamienic, jak i przez tych, którzy mieszkają nieco dalej i odwiedzają skwer przy okazji odbioru dzieci z okolicznych szkół i przedszkoli. Towarzyszący dzieciom dorośli zazwyczaj traktują tę przestrzeń jako miejsce biernego wypoczynku połączonego z nadzorem nad najmłodszymi.

Dane zebrane podczas wywiadów i obserwacji wskazują także na inne formy użytkowania – mieszkańcy przechodzą przez skwer podczas zwykłych codziennych aktywności, skracając sobie drogę. Wieczorami zaś przestrzeń bywa zajmowana przez młodzież oraz dorosłych, którzy z perspektywy osób mieszkających w pobliżu raczej nie są mile widzianymi gośćmi. Współistniejące sposoby korzystania ze skweru czasami wchodzą ze sobą w konflikt, a część z nich ma negatywny wpływ, m.in. na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców czy porządek na samym skwerze.

W trakcie badania wyróżniono 3 główne formy użytkowania inwestycji:

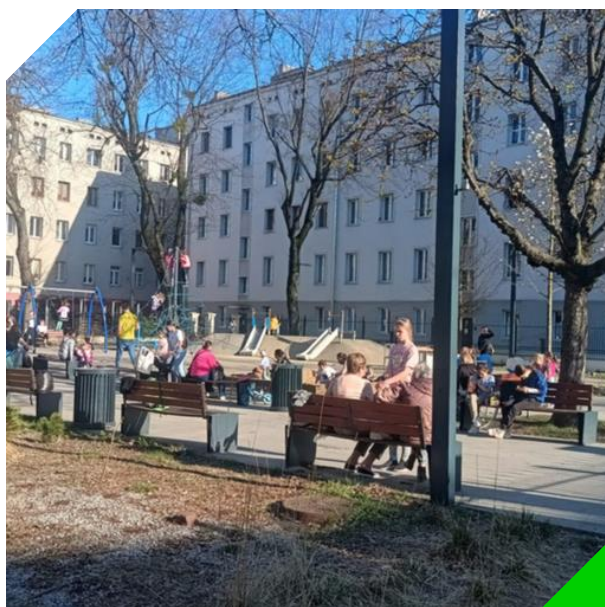
1. Miejsce zabawy i opieki nad dziećmi oraz spotkań nastolatków

Najważniejszą funkcją skweru jest rekreacja, a jego głównym punktem plac zabaw, intensywnie użytkowany w ciągu dnia. Najbardziej widoczną grupą użytkowników są małe dzieci (w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym) oraz ich opiekunowie. Najwięcej zauważono ich w godzinach popołudniowych. Wynika to m.in. z lokalizacji – skwer znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie szkół i przedszkoli, co sprzyja regularnym wizytom. Bawią się na nim zarówno dzieci z sąsiednich kamienic, jak i te, które

mieszkają nieco dalej, ale po drodze do domu z placówek wraz z opiekunami odwiedzają plac zabaw.

Miejsce jest idealne. Tutaj jest taki zbieg ulic, że dookoła jest pełno przedszkoli i szkół, więc jak jest ciepło, to przychodzimy tu z córką prawie codziennie.

Najczęściej widzę rodziców z dziećmi, którzy w tych godzinach, gdy jestem na skwerze, ewidentnie odbierają dzieci z przedszkola i przychodzą tutaj.

Plac zabaw w wiosenne popołudnie, widok od strony ul. Jaracza

Zródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Podczas dziecięcej zabawy opiekunowie (w tym seniorzy) spędzają czas na ławkach – doglądają swoich pociech, rozmawiają ze sobą lub wypoczywają, czytając książki czy korzystając z telefonu. Opieka nad dziećmi to najczęstsza okazja dorosłych do pobytu na skwerze.

Przychodzę tu z dzieckiem, gdy skończy szkołę, jeśli jest ładna pogoda. Gdy dziecko się bawi, ja siedzę i czytam książkę.

Oprócz najmłodszych dzieci ze skweru korzystają również młodzi nastolatki. Zdarza się, że część urządzeń na placu zabaw – m.in. karuzela oraz huśtawki – są stale zajmowane przez starsze dzieci, co ogranicza do nich dostęp najmłodszym.

To koło i huśtawki to w większości okupują starsze dzieci, więc tam jest ciężki dostęp. Młodzi nie mają szans. Z kolei na tych drugich, mniejszych huśtawkach bawią się same maluszki. Brakuje [wyposażenia] dla takich pośrednich dzieci po prostu.

Obserwacje prowadzone 5 i 6 kwietnia – w dniach, gdy temperatura była niska – pokazują, że podczas niesprzyjających warunków atmosferycznych młodzi nastolatki byli najliczniejszą grupą użytkowników. Warto również odnotować, że z reguły spędzali czas na skwerze w swoim towarzystwie – bez obecności dorosłych.

Plac zabaw w wiosenne popołudnie, widok od strony ul. Kilińskiego
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

2. Tranzyt i krótki odpoczynek

Obok rekreacji i dziecięcej zabawy najczęściej obserwowana jest funkcja tranzytowa skweru. Gros osób, które pojawiają się w tej przestrzeni, korzysta z niej jako z ciągu pieszego – co jest szczególnie widoczne w godzinach porannego szczytu komunikacyjnego. Skwer znajduje się w miejscu intensywnego ruchu lokalnego – pomiędzy budynkami mieszkalnymi, sklepami i punktami usługowymi oraz w pobliżu przystanku komunikacji miejskiej. Boczne wejścia i układ ścieżek sprawiają, że dla wielu osób staje się on naturalnym skrótem podczas spaceru. W trakcie wywiadów ujawniono, że wykorzystywanie skweru przez licznych przechodniów negatywnie wpływa na kondycję furtek i bram, które często ulegają awariom.

Codziennie tędy przechodzę. Mieszkam tuż obok i jak wychodzę do sklepu, to nie będę robił kółka, tylko przechodzę przez skwer.

Pomimo że w ciepłe dni skwer jest wykorzystywany przez osoby w różnym wieku, głównymi użytkownikami pozostają dzieci i ich opiekunowie oraz młodzież. Okoliczni mieszkańcy, którzy nie mają dzieci (lub ich dzieci są już dorosłe), sporadycznie spędzają czas na skwerze. Jeśli to robią, to zazwyczaj ich aktywność ogranicza się do krótkiego odpoczynku na ławce, np. podczas powrotu z zakupów. Wydaje się, że powodem rezygnacji z dłuższego pobytu w tej przestrzeni może być generowany przez najmłodszych użytkowników nadmierny hałas, który nie sprzyja relaksowi przy książce ani sąsiedzkim pogawędkom.

Wczoraj, jak przechodziłem, to było tu multum ludzi, na każdej ławce ktoś siedział, wszędzie bawiły się dzieci.

My jako lokatorzy [bez dzieci] właściwie nie użytkujemy tego skweru... raz widziałem sąsiadkę, ale była z dzieckiem.

Plac zabaw w wiosenne popołudnie, widok od strony ul. Jaracza

Zródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

3. Nocne spotkania i spożywanie alkoholu

Z relacji użytkowników oraz okolicznych mieszkańców wynika, że wieczorami skwer staje się miejscem spotkań, podczas których osoby na nim przebywające spożywają alkohol. Generują one hałas, który utrudnia życie osobom mieszkającym w najbliższej położonych budynkach. Często dochodzi również do aktów wandalizmu i niszczenia infrastruktury skweru.

Właśnie siedzimy na połamanej ławce. Były niedawno naprawiane, część desek wymieniano... to też na pewno w nocy wandale zrobili.

Tu w nocy przychodzą wszyscy. Bywało tak, że wypraszaliśmy panów z alkoholem. Innym razem zwracaliśmy uwagę młodzieży, która niszczyła sprzęt.

Zdaniem rozmówców w ten sposób ze skweru korzystają zarówno starsi nastolatki, jak i dorośli. Obecność infrastruktury (ławek, oświetlenia) oraz zacisznych miejsc przy jednoczesnym braku monitoringu sprzyja tego typu aktywności. Należy jednak zaznaczyć, że zanim powstał skwer, przestrzeń ta również była wykorzystywana do nocnych spotkań alkoholowych.

Ci, którzy przychodzą wypić alkohol, to wcześniej też przychodzili, ale teraz mają wygodniej, bo są ławki i oświetlenie. Siedzą tam i piją... dzieją się tam różne rzeczy, nawet nie będę wchodził w szczegóły.

Z relacji mieszkańców wynika, że wielokrotnie do straży miejskiej były kierowane zgłoszenia dotyczące hałasu i nocnych imprez na skwerze, ale zwykle nie kończyły się żadną interwencją. W związku z bezsilnością części mieszkańców w trakcie wywiadów pojawiały się postulaty zamykania skweru na noc oraz instalacji monitoringu.

Kiedyś, jak była spora impreza, to sam zadzwoniłem do straży miejskiej, żeby przyjechali, bo nie dało się spać. Panowie ze straży zapytali, ile jest osób, które piją... mówię z 5 lub 6. Oni powiedzieli, że nie będą interweniować, bo jest ich tylko 2 i boją się wejść na ten plac.

C. OCENA FUNKCJONOWANIA I UWAGI DOTYCZĄCE SKWERU

Użytkownicy doceniają zmianę, która miała miejsce za sprawą budowy skweru. Są zadowoleni z możliwości korzystania z niego w codziennym życiu. Niemniej w trakcie wywiadów padło wiele uwag dotyczących funkcjonalności, bezpieczeństwa, utrzymania czystości oraz dobrego stanu technicznego urządzeń. Sama obserwacja ujawniła pewne mankamenty, m.in. niewystarczająco zadbaną infrastrukturę. Z relacji użytkowników i mieszkańców wynika, że skwer jest ważny i potrzebny, ale wymaga lepszego zarządzania.

Bezpieczeństwo

Rozważając kwestie związane z bezpieczeństwem, należy zwrócić uwagę na kilka aspektów. Użytkownicy pytani o ogólne poczucie bezpieczeństwa podczas przebywania na skwerze pozytywnie odnosili się do badanej przestrzeni. Podkreślali, że w ostatnich latach w całej okolicy zrobiło się bezpieczniej. Jeśli chodzi o sam skwer, to wysokie ogrodzenie, zamykane furtki, a także obecność wielu osób sprawiają, że użytkownicy nie boją się o siebie ani swoje pociechy.

Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo w ciągu dnia, to wydaje mi się, że jest tu na tyle dużo ludzi, że jak na chwilę spojrzę w telefon czy odwrócę wzrok, to nic złego nie powinno się dziać. Jest też dobre ogrodzenie, więc generalnie dobrze oceniam ten skwer.

Z drugiej strony część rozmówców wskazywała, że często furtki są uszkodzone, co utrudnia ich zamykanie. W efekcie wejścia na skwer pozostają otwarte, a to może stanowić zagrożenie dla bawiących się dzieci, które mogą wybiec na pobliską ulicę. W trakcie wywiadów sugerowano, że zarządca obiektu powinien systematycznie kontrolować stan techniczny ogrodzenia i prowadzić bieżące naprawy. Jednym z proponowanych rozwiązań był również montaż samozamykaczy na bramkach.

Furtki są poluzowane, ta wręcz szoruje po ziemi, co utrudnia zamykanie i niszczy nawierzchnię. [...] Powinny być lepiej utrzymane, tak aby dało się z nich korzystać. Tak jak mówiłem, tu biegają dzieci, plac zabaw powinien być zamykany – takie dziecko w niekontrolowany sposób wybiegnie na jezdnię i może być nieszczęście.

Uszkodzona furtka wejściowa do parku
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Kolejnym aspektem związanym z bezpieczeństwem są wspomniane już wieczorne i nocne spotkania na skwerze. W tym kontekście mieszkańcy byli pytani m.in. o opinię na temat zamykania (lub nie) badanej przestrzeni na noc. Głosy rozmówców były podzielone. Część z nich wskazywała, że uniemożliwienie korzystania ze skweru w nocy jest konieczne. Dzięki temu infrastruktura byłaby w lepszym stanie i rzadziej ulegałaby awariom. Jednym ze skutków nocnych spotkań, o którym wspominali rozmówcy, jest pozostawianie przez imprezowiczów śmieci oraz potłuczonego szkła. Wyeliminowanie możliwości takiego użytkowania przestrzeni z pewnością wpłynęłoby pozytywnie na wygląd skweru oraz poprawiłoby bezpieczeństwo bawiących się dzieci. Warto dodać, że jeden z mieszkańców wspominał, że na etapie budowy parku obiecywano, iż skwer będzie zamykany po godzinie 21.00, jednak mimo zapewnień ze strony miasta skwer wciąż jest otwarty całą dobę.

Byłoby dobrze, gdyby na wieczór skwer był zamykany. To jednak jest plac zabaw i miejsce przeznaczone dla dzieci. Gdyby skwer był zamykany, to mniej rzeczy by się niszczyło. Zdarza się, że młodzież, która wieczorami tu przychodzi, niszczy te wszystkie elementy.

Z drugiej strony pojawiały się również głosy wskazujące, że przestrzenie publiczne powinny być dostępne dla mieszkańców cały czas, a za ich stan techniczny i porządek odpowiedzialne są służby miejskie.

Wyłączona z użytkowania karuzela na placu zabaw
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego

Park Sienkiewicza teoretycznie zamykają na noc, ale jak ktoś chce się do niego dostać, to i tak się dostanie. Nie ma sensu zamykać, raczej wolałbym, żeby ktoś lepiej dbał o ten skwer.

W trakcie wywiadów wielokrotnie pojawiał się wątek wspomnianego monitoringu, który mimo planów nie został zainstalowany. Co prawda, mieszkańcy zwracali uwagę, że w okolicy – przy skrzyżowaniu – jest monitoring, niemniej nie obejmuje on swoim zasięgiem skweru i nie sprawia wrażenia, aby był aktywnie nadzorowany. Zdaniem rozmówców obecność kamer mogłaby pełnić funkcję odstraszącą potencjalnych wandalów, a nagrania z monitoringu pomóc służbom w poszukiwaniach sprawców uszkodzeń na skwerze oraz stanowić dowody popełnienia czynów zabronionych.

Monitoring jest potrzebny, służby, straż miejska, mogłyby mieć ten park pod kontrolą. Widzieliby, co tu się dzieje, wyhamowałyby to trochę ten wandalizm.

Stan techniczny i utrzymanie infrastruktury

Badani doceniają zmianę przestrzeni z parkingu na skwer z placem zabaw. Podkreślają, że to atrakcyjne miejsce do spędzania czasu z dziećmi. Zmiana funkcji nie tylko podniosła walory estetyczne okolicy, ale też spowodowała wzrost liczby przechodniów i użytkowników, a także umożliwiła utworzenie przestrzeni społecznej dla mieszkańców najbliższych bloków, co niewątpliwie sprzyja integracji sąsiedzkiej.

To po prostu miłe i przyjemne miejsce do spędzania popołudnia z dzieckiem. Fajne. Oby było więcej takich w Łodzi.

Obszarem, do którego wielu rozmówców odnosiło się krytycznie, jest utrzymanie skweru oraz stan infrastruktury. Chociaż na poziomie ogólnym dominują raczej pozytywne opinie na temat jego wyglądu, to badani dopytywani o szczegóły mieli wiele zastrzeżeń związanych z czystością skweru, zużyciem wyposażenia oraz brakiem niezbędnych napraw.

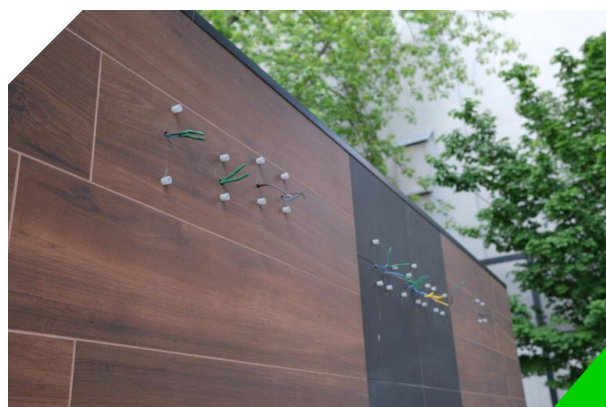
Uszkodzone ławki na skwerze
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Jakby pani przeszła się po tych miejscach z trawą, to tam jest mnóstwo rozbitego szkła, petów itd.

Najczęściej wspomniano zbyt małą liczbę atrakcji oraz ich zły stan techniczny. Wskazywano na zaniedbanie terenu oraz brak cyklicznego sprzątanego czy regularnej kontroli i naprawy wyposażenia. Część rodziców twierdziła również, że piasek w piaskownicy jest zanieczyszczony i zbyt rzadko wymieniany. Z kolei połamane ławki, czasami pozbawione niektórych desek ograniczają możliwość komfortowego korzystania ze skweru.

Interwencyjnie czasem ktoś przychodzi, żeby posprzątać i naprawić sprzęt, ale zbyt rzadko. Huśtawka już prawie pół roku nie działa, a toaleta, odkąd powstała, to chyba nigdy nie była czynna.

Publiczna toaleta, o której lokalizację spierali się mieszkańcy z przedstawicielami miasta, w ogóle nie spełnia swojej funkcji. Z zebranych informacji wynika, że praktycznie zawsze jest wyłączona z użytkowania, ze względu na awarie lub akty wandalizmu. Co więcej, ustawiony w sąsiedztwie toalety wodopój według rozmówców również nigdy nie został uruchomiony.

Wystające kable po zdjętych elementach oznaczeń świetlnych na budynku toalety (nieczynnej w trakcie badania)
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Wodopój na skwerze (nieczynny w trakcie badania)
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Stan zieleni

Podobnie jak infrastruktura, również zieleni zdaniem badanych nie jest należycie utrzymywana przez miejskie służby. Pomimo że mieszkańcy doceniają przekształcenie parkingu w skwer, wskazują, że nasadzeń mogłoby być więcej. Obecnie w opinii części mieszkańców teren ten ma zbyt dużo betonowych i utwardzonych powierzchni.

*Przede wszystkim brakuje tu zieleni.
To jest sam beton.*

Co więcej, większość terenów zieleni na skwerze ma żwirową nawierzchnię, która w opinii niektórych badanych nie jest estetyczna, a sam żwir jest przenoszony przez dzieci do piaskownicy, co powoduje jej zanieczyszczenie.

Żwirowe tereny zieleni na skwerze
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Plac zabaw oraz elementy zieleni na skwerze
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

Ja bym tutaj lepszą trawę zasadził, to, co jest, to tragedia. Nie wiem, czy ktoś o to dba, czy nie, ale widać, jak to wygląda. [...] w końcu miało być w Łodzi zielono, a nie jest.

Niewystarczająca powierzchnia trawników nie pozwala na wypoczynek w innych miejscach niż ławki i znacząco utrudnia organizację m.in. pikników. Sama ich jakość również nie zadowala badanych. W kontekście utrzymania zieleni rozmówcy zwracali uwagę także na wystające z nawierzchni żwirowej i trawników elementy systemu nawadniającego, które są nie tylko mało estetyczne, ale przede wszystkim mogą ulegać awariom lub powodować zagrożenie dla bawiących się dzieci.

Tutaj część z tych węży jest po prostu wyrwana z ziemi i połamana. Bo dziecko się potknęło, ktoś przejechał na rowerze, inne dziecko było ciekawe i wyciągnęło z ziemi...

Niektórzy badani zgłaszali również wątpliwości dotyczące kondycji drzew, które zostały zachowane podczas budowy skweru. Zaawansowany wiek części z nich oraz ich nachylenia sprawiają, że mieszkańcy boją się, że podczas dużego wiatru, drzewa mogą się połamać i spowodować uszkodzenia, a nawet zagrażać użytkownikom skweru. Obawy te są o tyle uzasadnione, że zdaniem badanych nie widziano, aby ktokolwiek kontrolował stan drzew.

Skwer spełnia swoją rolę, tylko jest zaniedbany przez miasto. Jak jest „akcja zieleni”, to wtedy coś tam grabią, koszą i ewentualnie sadzą. A tak to cały rok nic się nie dzieje. Syn chodzi tu do podstawówki, więc bardzo często tu przychodzimy.

Część trawnika na skwerze
Źródło: Zdjęcie autorstwa zespołu badawczego.

04

Podsumowanie

Głównymi funkcjami skweru są rekreacja i wypoczynek – najmłodszy użytkownicy bawią się na placu zabaw, który odpowiada na ich potrzeby, a ich opiekunowie odpoczywają na ławkach. Okoliczni mieszkańcy sporadycznie korzystają ze skweru w innych celach. Z uwagi na lokalizację stanowi on przestrzeń tranzytową (skrót) dla mieszkańców Łodzi załatwiających swoje sprawy w okolicy. Zdaniem badanych ze względu na brak monitoringu oraz niewystarczającą aktywność straży miejskiej wieczorami skwer staje się miejscem nocnych spotkań (często związanych ze spożywaniem alkoholu) dla starszej młodzieży i dorosłych. Mieszkańcy skarżą się na niego ze względu na hałas. Ich konsekwencją są również liczne uszkodzenia urządzeń oraz brak porządku.

Ogólnie użytkownicy skweru oraz osoby mieszkające w pobliżu doceniają powstanie inwestycji. Ich zdaniem była ona potrzebna i jest pozytywną zmianą w przestrzeni, która poprawiła estetykę okolicy oraz stworzyła miejsce spotkań i rekreacji – nie tylko dla okolicznych mieszkańców. Co do zasady użytkownicy skweru czują się na nim bezpiecznie, głównie ze względu na obecność wielu osób oraz ogrodzenie, które uniemożliwia dzieciom oddalenie się z pola widzenia opiekunów.

Największe problemy zdiagnozowane podczas badania to: stan infrastruktury (zarówno małej architektury, jak i wyposażenia placu zabaw), niedostatecznie częste kontrole i konserwacja sprzętów, a także brak porządku. Zidentyfikowane uszkodzenia i awarie są na tyle poważne, że ograniczają część funkcji zakładanych podczas budowy inwestycji – m.in. nieczynna toaleta publiczna. Część badanych zgłaszała krytyczne uwagi dotyczące zbyt małej ilości zieleni na skwerze (w stosunku do powierzchni utwardzonych), a także jej kondycji i braku prowadzenia przez miasto regularnych prac ogrodnich.

Generalnie inwestycja jest przykładem wartościowej zmiany w przestrzeni publicznej, która stanowi istotne miejsce w codziennym życiu okolicznych rodzin z dziećmi. Powstanie skweru zwiększyło dostępność terenów zieleni w okolicy, co może mieć pozytywny wpływ na jakość życia. Jednak ze względu na zidentyfikowane mankamenty potencjał i zakładane funkcjonalności przestrzeni nie są w pełni wykorzystywane. Relacje badanych wskazują na potrzebę większego zaangażowania urzędu miasta i miejskich służb w utrzymanie inwestycji w odpowiednim stanie.

W celu poprawy jakości badanej przestrzeni oraz zwiększenia jej funkcjonalności, a także uniknięcia w przyszłości – podczas projektowania innych tego typu miejsc – zdiagnozowanych niedociągnięć warto zastosować rekomendacje przygotowane przez zespół badawczy.

05 Rekomendacje

- 01 **Przeprowadzenie prac serwisowych przywracających pełną funkcjonalność skweru - uruchomienie nieczynnego wodopoju oraz toalety.**

- 02 **Wyznaczenie cyklicznych kontroli stanu infrastruktury (m.in. ławek, furtek czy wyposażenia placu zabaw) i bieżącej konserwacji oraz napraw uszkodzonych elementów, a także cyklicznej wymiany piasku w piaskownicy.**

- 03 **Wprowadzenie cyklicznych kontroli stanu zieleni, a w razie potrzeby prowadzenie prac ogrodniczych w celu zwiększenia jej atrakcyjności i poprawy kondycji roślin.**

- 04 **Zainstalowanie monitoringu, zwiększenie liczby patroli straży miejskiej w okolicy oraz rozważenie możliwości zamykania skweru na noc w celu poprawy bezpieczeństwa i wyeliminowania aktów wandalizmu, libacji alkoholowych oraz zanieczyszczania przestrzeni.**

- 05 **Montaż mechanizmów ułatwiających korzystanie z furtek (np. samozamykaczy), tak aby ograniczyć możliwość wybiegnięcia najmłodszych użytkowników na sąsiednie ulice, w celu zwiększenia komfortu opiekunów oraz bezpieczeństwa dzieci.**

- 06 **Przeprowadzenie kompleksowych konsultacji społecznych w przyszłości - podczas planowania podobnych inwestycji - tak aby na etapie prac projektowych zidentyfikować wszystkie potrzeby mieszkańców, a także ich obawy związane z funkcjonowaniem danej przestrzeni.**

CENTRUM ANALIZ I BADAŃ

UNIA
METROPOLII
POLSKICH

IM. PAWŁA ADAMOWICZA

MIEJSKIE INWESTYCJE

**Badanie wpływu
przemian przestrzennych
na jakość życia w mieście**

Skwer im. Aliny
Margolis-Edelman
w Łodzi